

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

Administration of the Student Care and Support System of the School Administrators as Assessed by the Teachers in the Schools under Chachoengsao Secondary Educational Service Area

ธนิดา ดวงศิริ¹, วรชัย วิภูอุปโภค²

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี¹,
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี²

Thanida Duangkhir, Vorachai Viphoouparankhot

Graduate student, Mater of Education in Educational Administration,
Faculty of Education, Bangkok Thonburi University ¹,
Bangkok Thonburi University ²

E-mail: Thanida.edu@gmail.com ¹, E-mail: Vorachai.vip@bkkthon.ac.th²

Received: January 7, 2024; Revised: February 29, 2024; Accepted: March 29, 2024

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาแสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานระบบดูแลช่วยเหลือของครู โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ABSTRACT

The purposes of this study were to survey the administration of the student care and support system of the administrators, as assessed by the teachers, in the schools under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office and to compare the administration of the student care and support system of the administrators, as assessed by the teachers, in the schools under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, classified by education levels and work experience. The sample were 302 teachers, randomly selected from teachers in the schools under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office. The questionnaire with a 5-point rating scale was used as the instrument to collect data. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and t-test. It was found that: 1) the administration of the student care and support system of school administrators under Secondary Educational Service Area Office Chachoengsao, overall were at high level; and 2) the overall comparison of the administration of the student care and support system of the administrators as assessed by the teachers classified by their education levels and work experience, were not statistically different at 0.05.

KEYWORDS: Administration of the student care and support system, School Administrators under Secondary Educational Service Area Office, Chachoengsao

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตของเด็กและเยาวชนมากขึ้นทำให้เด็กและเยาวชนในสังคมไทยมีโอกาเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นสื่อกลางในการรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั่วโลก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ ความคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในหมู่นักเรียนนักศึกษา ปัญหาวัยรุ่นที่นิยมความฟุ่มเฟือย และไม่เหมาะสม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ทั้งในด้านการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงอายุที่เร็วขึ้น ปัญหาการพนัน ปัญหาการก่ออาชญากรรมที่เกิดจากการ

ควบคุมตัวเองไม่ได้จากฤทธิ์ของยาเสพติด (เพ็ญศรี นิตยา, 2551) เด็กและเยาวชนเป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมจากผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่ออบรม สอนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีความสามารถทางสติปัญญา และพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเด็กและเยาวชนแต่ละคนเติบโตมาบนพื้นฐานของครอบครัวที่ไม่เหมือนกัน การแสดงออกถึงพฤติกรรมความต้องการระหว่างเด็กกับผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวที่แตกต่างกันนั้นเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน บางสิ่งที่ผู้ปกครองครอบงำให้เด็กเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีเหมาะสมแก่เด็กนั้น อาจไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องการรวมทั้งวิธีการเลี้ยงดูในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเข้มงวดมากเกินไปอาจทำให้เด็กรู้สึกเครียดหรือการตามใจจนเกินไปอาจทำให้เด็กเอาแต่ใจ

ตนเองจนทำให้เกิดปัญหาในสังคม บางครั้งครูผู้สอนก็อาจเป็นผู้สร้างปัญหาให้เกิดแก่เด็กและด้วยสถานการณ์ปัจจุบันสภาพแวดล้อม ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก สิ่งยั่วยุตัวแบบที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ กับเด็กได้อย่างมากมาย (จิราพัชร เดชวิจิต, 2554)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาไว้ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้ให้ความสำคัญแก่นักเรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับ บิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ (เรื่องยศ ครองศรี, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสั่งการให้สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีโครงสร้างงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังได้สนับสนุนส่งเสริมให้ สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาวินัย เชิงบวก รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยมุ่งพัฒนานักเรียนในทุกระดับชั้นให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ญัตติกานต์ ญาติ, และ วรชัย วิภูอุปโภคตร (2563) กล่าวถึงสถานศึกษาจึงต้องเห็นคุณค่าและความจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรศึกษาระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนนอกเหนือ จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ก็มีปัญหาด้านอารมณ์หรือครอบครัว เช่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้บุตร ผู้ปกครองบางคนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้เด็กไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวจึงส่งผลให้เด็กนักเรียนขาดเรียนบ่อยและซ้ำชั้น ประสิทธิภาพ

การศึกษาจึงลดลง แม้ว่าเด็กจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่หากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีคุณภาพทางอารมณ์ของเด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะแย่ลง บางคนอาจเปลี่ยนตัวเองไปเป็นคนหัวรั้น ต่อต้าน ขี้โมโห และสุดท้ายอาจจะเลือกทางเดินที่ผิดได้ และด้วยเหตุผลที่ยกตัวอย่างมานี้ส่งผลให้เด็กที่มีคุณภาพหลายคนหลุดจากโอกาสที่ได้รับการพัฒนาตัวเอง (อุษา ชูชาติ และลัดดา อินทร์พิมพ์, 2558) ดังนั้นงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จึงถือว่ามีความสำคัญมากในการที่จะพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม นอกจากนี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษายังเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2561) สอดคล้องกับแนวคิดด้านการจัดศึกษามุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในเชิงพื้นที่ของ วรชัย วิภูอุปโคตร (2564) การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชน ครอบครัวของนักเรียนเพื่อสร้างกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ฉะเชิงเทรา ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา โดยมีพันธกิจ ดังนี้ (1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (3) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพนักเรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (4) สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้นักเรียนทุกคนได้รับการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (5) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ และ (6) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ระบุไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 จึงกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีโครงสร้างและแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีวิถีชีวิตตามสังคมมุ่งหวัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา, 2566) ดังนั้นการวางแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านทางขีดความสามารถทางการบริหารของผู้บริหาร ดังที่วรชัย วิภูอุปโคตร (2564) นำเสนอถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ในการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง

ของยุคโลกาภิวัตน์หรือ เรียกว่า ยุค “การบริหารงาน ในศตวรรษที่ 21” สามารถพัฒนาองค์กร หาแนวทาง ใหม่ๆ ในการบริหารจัดการปรับเปลี่ยนระบบ กระบวนการในการทำงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ ความสำคัญและความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานใน โรงเรียนและภายนอกโรงเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยให้ความสนใจต่อแนวทางการบริหารจัดการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ

จากข้อมูลการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา อ้างอิง หนังสือ ศธ 04297/ว 2252 ประกาศผลการคัดเลือก สถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ปีการศึกษา 2566 พบว่า โรงเรียนในสังกัด เสนอชื่อโรงเรียนเพื่อรับการประเมินไม่ถึงร้อยละ 10 สาเหตุคาดว่าแต่ละโรงเรียนยังประสบปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนไม่ ชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่มี ประสบการณ์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และบุคลากรไม่เพียงพอ เป็นต้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาสาร นิพนธ์จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเรียนในสถานศึกษา จึงต้องการ ศึกษา เรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพราะครูถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงประสานงาน กับผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องได้รับการสนับสนุน และการ อนุมัติแผนงานจากผู้บริหารก่อนเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ ข้อมูลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน

ด้านต่างๆ ตามหลักคู่มือบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต, 2546) ซึ่งระบอบองค์ประกอบของ กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ด้านคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริม พัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ถือได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่ครู และผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันช่วยเหลือดูแลนักเรียน ให้มีพัฒนาการก้าวหน้าในทุกด้าน นักเรียนสามารถ ปรับตัว แก้ปัญหา พัฒนาตนเองให้ประสบ ความสำเร็จและอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำผลจาก การศึกษา ไปใช้เป็นข้อมูลหรือแนวทางในการ ปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

2. เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครู

สมมติฐาน

1. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

2. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจะเชิงเทราที่มีประสบการณ์ในการ
ทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันมี
ความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจะเชิงเทรา ตามการประเมินของครู

2. ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจะเชิงเทรา สามารถใช้ผลการศึกษานี้ เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา
งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และ
ประสิทธิผลยิ่งขึ้นได้

วิธีดำเนินการ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะเชิงเทรา
จำนวน 1,370 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะเชิงเทรา
ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ
Krejcie and Morgan (1970-----) ด้วยวิธีการ
สุ่มตัวอย่างง่าย จำนวน 302 คน

เครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยว กับ
การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจะเชิงเทรา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ใน
การทำงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการ
บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตาม
การประเมินของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจะเชิงเทรา จำนวน 31
ข้อคำถาม โดยกำหนดการศึกษา 5 ด้าน ตามกรอบ
ทฤษฎีของกรมสุขภาพจิต (2546) ดังนี้

ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน

ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

ด้านที่ 5 การส่งต่อนักเรียน

ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณ
ค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

5 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับ มาก
ที่สุด

4 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับ ปาน
กลาง

2 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและ
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2) การคัดกรองนักเรียน

3) การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

5) การส่งต่อนักเรียน

2. นำข้อมูลการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาวิธีการ สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรา ประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ฉบับร่าง

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความ เที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหาแต่ละข้อคำถาม หลังจากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมา คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุ ประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อพิจารณาลงความเห็น โดยมี เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อ คำถามนั้นสอดคล้อง

ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อ คำถามนั้นไม่สอดคล้อง

ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ และเสนอประธานและ กรรมการที่ปรึกษาหารือ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ครูโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษาเขตฯ เชียงใหม่ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำผลจากการทดลองใช้ แบบสอบถามมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) มี ค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ คุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความ เชื่อมั่นไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลำดับ ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตฯ เชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีนำ หนังสือรับรองจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย กรุงเทพธนบุรี และส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขตฯ เชียงใหม่ ด้วยวิธีเก็บข้อมูลแบบ ออนไลน์ผ่าน Google Forms

3. รวบรวมผลการตอบกลับแบบสอบถาม ออนไลน์ ตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขตฯ เชียงใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ความถี่และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาจะเชิงเทรา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1981: 190) กำหนดดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปแบบ ตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 302)

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารตามการประเมินของครู	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.57	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.44	0.55	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.51	0.53	มากที่สุด
4. ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.36	0.63	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.28	0.63	มาก
รวม	4.38	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะเชิงเทรา โดยภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูประเมินการ

บริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดนอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.44) และด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{X}$ = 4.36)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูจำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 302)

เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครู	ระดับการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.28	0.54	4.39	0.68	1.33	0.18
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.44	0.50	4.44	0.71	0.05	0.96
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.52	0.47	4.48	0.71	0.55	0.58
4. ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา	4.40	0.63	4.21	0.61	2.17	0.03
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.29	0.61	4.25	0.71	0.41	0.68
รวม	4.39	0.50	4.35	0.65	0.44	0.66

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ เชียงใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครู
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน
(n = 302)

เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครู	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	P
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.25	0.55	4.36	0.59	1.79	0.08
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.41	0.48	4.47	0.62	0.91	0.36
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.52	0.47	4.50	0.59	0.27	0.79
4. ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา	4.42	0.58	4.30	0.67	1.62	0.11
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.36	0.59	4.20	0.67	2.18	0.33
รวม	4.39	0.50	4.57	0.58	0.07	0.71

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เชียงใหม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.44) และด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.36) และด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 2.38)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เชียงใหม่ จำนวน 302 คน จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างครูสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด และครูมีประสบการณ์ในการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 10 ปี ขึ้นไปมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมินของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เชียงใหม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ครูประเมินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.44) และด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.36) และด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 2.38)

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖
มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามการประเมิน
ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต ๑๖ จำแนกตามระดับการศึกษา
และประสบการณ์ในการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูทุกคนมี
ทัศนคติที่ดีและเชื่อมั่นในการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและอาจเป็นเพราะ
นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้
สถานศึกษาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและทุกคน ปฏิบัติงาน
ร่วมกันอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ครูโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖
ที่มีการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต่างกัน เกิดความเข้าใจ
เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปปรับใช้
เพื่อวางแผนพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน ให้มี การวางแผน
จัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน
ที่หลากหลาย

ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควร
ดำเนินการให้จัดทำแผนงาน ปฏิทิน และกำหนด

หลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน โดยยึดหลักตาม
คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งส่งเสริม
สนับสนุน ให้ครูจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรอง
นักเรียนทุกระดับ จัดเก็บอย่างระบบ ผู้เกี่ยวข้อง
สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลได้ และส่งเสริมให้ครูเข้า
ร่วมอบรมการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน
เช่น อบรมการใช้งานโปรแกรม Scan tool 4.0 ปี
การศึกษาละ 1 ครั้ง

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ผู้บริหารควรดำเนินการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องจัดทำ
แผนงาน ปฏิทิน และวางแผนการจัดกิจกรรมที่
ส่งเสริม และพัฒนานักเรียน ให้สอดคล้องกับ
นโยบายของโรงเรียน โดยกำหนดกิจกรรมให้
เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมี
ปัญหา

ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

ผู้บริหารควรดำเนินการให้มีการพัฒนาทักษะในการ
ให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา อบรมการให้คำปรึกษา
แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาวฤทธิกรรมของนักเรียน
ร่วมกับครู และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบ
นโยบายการป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียน
เพื่อให้ผู้ปกครองร่วมกำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนต่อไป

ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารควรจัดทำ
สารสนเทศการส่งต่ออย่างเป็นระบบตรวจสอบได้
ส่งเสริมให้มีการอบรมสำหรับครูและบุคลากรภายใน
โรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องต่อการส่งต่อ
นักเรียน และมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองตระหนักถึง
ความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนร่วมกับทาง
โรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม* (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : ยูเรนัสอิม เมลกรุ๊ป.
- _____. (2546). *คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จิราพัชร เดชวิจิต. (2554). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดปราจีนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- ณัฐกานต์ ญาติ, และวรชัย วิภูอุปโคตร (2563). แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2". *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี* 26(1), 29-36.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- เรืองยศ ครองตรี. (2551). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย*. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- วรชัย วิภูอุปโคตร. (2564). *การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*. 13(3), 320-332.
- วรชัย วิภูอุปโคตร. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนในศตวรรษที่ 21*. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี* 9(3), 14-27.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม*. กรุงเทพมหานคร. ชวนทิพย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ*. คณะรัฐมนตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2566*. ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
- อุษา ชูชาติ และลัดดา อินทร์พิมพ์. (2558). *มุมมองด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)*. *วารสารวิจัยการศึกษา*. 3(6), 1-7.
- Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (2012). Determining Sample Size For Research Activities. *Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.